

ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการบริหารจัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี
THE RELATIONSHIPS BETWEEN DIGITAL ABILITY OF EDUCATIONAL
ADMINISTRATOR AND NEW NORMAL EDUCATIONAL MANAGEMENT
IN POST COVID-19 UNDER THE OFFICE OF SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA, NONTHABURI

¹ชุตารินี ศรีปัญญา, ²พร้อมพิไล บัวสุวรรณ และ ³มีชัย ออสุวรรณ
¹Chutarinee Sripanya, ²Promptilai Buasuwan, and ³Meechai Orsuwan

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ประเทศไทย
Kasetsart University, Thailand

¹Chutarinee.s@ku.th

Received : May 2, 2022; Revised : May 20, 2022; Accepted : May 30, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี 2) การบริหารจัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี 3) ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ สร้างโดยผู้วิจัย มีค่าความเชื่อมั่น .922 โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี จำนวน 322 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

² รองศาสตราจารย์ ดร., หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ความสามารถในการควบคุมกำกับ และการปฏิบัติตามกฎหมาย นโยบายและมาตรฐานการจัดการด้านดิจิทัล ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ความสามารถในการออกแบบกระบวนการและการให้บริการด้วยระบบดิจิทัลเพื่อการพัฒนาคุณภาพงานภาครัฐ 2) การบริหารจัดการศึกษาได้รับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การรับฟังเสียงสะท้อนจากครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการศึกษาได้รับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.791, p < .01$)

คำสำคัญ : ความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา, การบริหารจัดการศึกษา ได้รับความปกติใหม่, วิกฤตโควิด-19, โรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

The objectives of this research article were 1) to study the level of digital ability of educational institution administrator under The Office of Secondary Educational Service Area, Nonthaburi 2) to study educational administration and management for the new normal in Post Covid-19 under The Office of Secondary Educational Service Area, Nonthaburi 3) to study the relationship between digital ability of educational institution administrator and educational administration and management for the new normal in Post Covid-19 under The Office of Secondary Educational Service Area, Nonthaburi. The tool used for the research was a 5-level estimation scale questionnaire constructed by the researcher with .922 reliability by collecting data from samples of secondary school teachers under the Office of Secondary Education Service Area, Nonthaburi, totally 322 people. The statistics used in the data analysis were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and Pearson's Correlation Coefficient. The research results revealed: 1) The overall digital ability of educational institution administrator was at a high level. The aspect with the highest average was Digital Governance, Standard, and Compliance. The areas with the lowest averages were Digital Process and Service

Design. 2) Educational administration and management for the new normal in Post Covid-19 was at a high level. The aspect with the highest average was teaching and learning management. The aspect with the lowest mean was listening to feedback from teachers, parents, students, and the community. 3) The relationship between digital ability of educational institution administrator and educational administration and management for the new normal in Post Covid-19 under the office of secondary educational service area, Nonthaburi have a positive relationship at a high level statistically significant at the level of .01.

Keywords: Digital Ability of Educational Institution administrator, New Normal Educational Administration and Management, COVID-19 Crisis, Secondary School

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีมีบทบาทภายในองค์กรมากขึ้น ผู้นำยุคดิจิทัลจึงให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน พัฒนาบุคลากรให้เท่าทันกับ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว (เสาวณีย์ อยู่ดีรัมย์, 2560) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาทำให้เกิดความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด (เอกชัย กี่สุพันธ์, 2559) การศึกษาไทยต้องเร่งดำเนินการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนให้มีทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีหรือทักษะการใช้ดิจิทัล ตามแนวทางการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ เพื่อการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล เสริมสร้างชุมชน สังคม และประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าตามอุดมการณ์ขององค์กร (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2560)

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา โดยเฉพาะการเข้าถึงคุณภาพการศึกษาต้องปรับให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง การเรียนการสอนออนไลน์จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน แต่การปรับรูปแบบการสอนก่อให้เกิดปัญหาความพร้อมของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีและทักษะการใช้งาน (เสาวลักษณ์ กิตติประภัสสร และคณะ, 2563) อีกทั้งผู้เรียนขาดทักษะการปฏิบัติและการปฏิสัมพันธ์ ทำให้เสียโอกาสการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ตลอดจนเกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น ครูผู้สอนมีภาระงานในรูปแบบใหม่ทำให้คุณภาพการจัดการเรียนรู้ลดลง ในทางตรงข้ามปัญหาที่กล่าวมาก่อให้เกิดแรงผลักดันในการปรับตัวใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษาและสร้างนวัตกรรมการศึกษา (ภูมิศรัณย์ ทองเลียมผา, 2564) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความปกติใหม่ เตรียมความพร้อมในการเรียนการสอนออนไลน์

การประเมินผล การพัฒนาครู การบริหารหลักสูตร การรับฟังเสียงสะท้อนจากครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน รวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากร (พัชรภรณ์ ดวงชื่น, 2563)

จากเหตุผลที่กล่าวมา เห็นได้ว่าความสามารถทางด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อขับเคลื่อนการเรียนรู้ใน ความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 แต่ยังไม่พบวรรณกรรมที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของ ทั้ง 2 ปัจจัย ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าจึงมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ของความสามารถทางดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารจัดการศึกษาับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาและการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และสอดคล้องกับยุคความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 สามารถนำผลการวิจัยนี้เป็นกรอบและ แนวทางในการพัฒนาคุณภาพด้านความสามารถทางด้านดิจิทัล การบริหารจัดการศึกษา และเป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง บริหารจัดการศึกษาับความปกติใหม่หลังวิกฤต โควิด-19 ให้มีประสิทธิภาพและศักยภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรี
2. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศึกษาับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กับการบริหารจัดการศึกษาับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูผู้สอนจำนวน 2,029 คน จากโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรี จำนวน 18 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนจำนวน 322 คน จากนั้นดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ตามสัดส่วนและใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยการสุ่มเลือกตามจำนวนครูในแต่ละโรงเรียน เพื่อทำการแจกแบบสอบถามแบบไม่มีการทดแทน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 ตัวแปร ได้แก่ ความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามกรอบแนวคิดทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน 2560) ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถด้านความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 2) ความสามารถในการควบคุมกำกับและการปฏิบัติตามกฎหมาย นโยบาย และมาตรฐานการจัดการ ด้านดิจิทัล 3) ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร 4) ความสามารถในการออกแบบกระบวนการและการให้บริการด้วยระบบดิจิทัลเพื่อ การพัฒนาคุณภาพงานภาครัฐ 5) ความสามารถในการบริหารกลยุทธ์และการจัดการโครงการ 6) ความสามารถด้านผู้นำดิจิทัล 7) ความสามารถด้านการขับเคลื่อน การเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัล และการบริหารจัดการ การศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤต โควิด-19 ตามแนวคิดของพัชรภรณ์ ดวงชื่น (2563) ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการพัฒนาครู 3) ด้านการบริหารหลักสูตร 4) ด้านการรับฟังเสียงสะท้อนจากครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน และ 5) ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรใหม่ตามลำดับความสำคัญใหม่

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาค่าความถี่ และหาค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับตัวแปรที่ศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการการศึกษารับความปกติหลังวิกฤตโควิด -19 โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient: r)

ผลการวิจัย

จากขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รับแบบถามคืนมาและเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 307 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95 สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกรายด้าน

ที่	ความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ความสามารถด้านความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	4.30	0.62	มาก
2	ความสามารถด้านการควบคุมกำกับ และการปฏิบัติตามกฎหมาย นโยบายและมาตรฐานการจัดการด้านดิจิทัล	4.35	0.60	มาก
3	ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร	4.33	0.65	มาก
4	ความสามารถด้านการออกแบบกระบวนการและการให้บริการด้วยระบบดิจิทัลเพื่อการพัฒนาคุณภาพงานภาครัฐ	4.27	0.69	มาก
5	ความสามารถด้านการบริหารกลยุทธ์ตามแผนปฏิบัติการประจำปี	4.31	0.65	มาก
6	ความสามารถด้านผู้นำดิจิทัล	4.32	0.66	มาก
7	ความสามารถด้านการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัล	4.29	0.67	มาก
	รวม	4.31	0.59	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$, S.D. =0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความสามารถด้านการควบคุมกำกับ และการปฏิบัติตามกฎหมาย นโยบายและมาตรฐานการจัดการด้านดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสูงสุด ($\bar{X}=4.35$, S.D. =0.60) รองลงมา คือ ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.33$, S.D. =0.65) และความสามารถด้านการออกแบบกระบวนการและการให้บริการด้วยระบบดิจิทัลเพื่อการพัฒนาคุณภาพงานภาครัฐ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=4.27$, S.D. =0.69)

2. การบริหารจัดการศึกษา รับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการศึกษา รับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกรายด้าน

ที่	การบริหารจัดการศึกษา รับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การจัดการเรียนการสอน	4.38	0.63	มาก
2	การพัฒนาครู	4.36	0.64	มาก
3	การบริหารหลักสูตร	4.27	0.67	มาก
4	การรับฟังเสียงสะท้อนจากครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน	4.15	0.76	มาก
5	การบริหารจัดการทรัพยากรใหม่ตามลำดับความสำคัญใหม่	4.29	0.65	มาก
	รวม	4.29	0.59	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารจัดการศึกษา รับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.29$, S.D. =0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสูงสุด ($\bar{X}=4.38$, S.D. =0.63) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$, S.D. =0.64) และการรับฟังเสียงสะท้อนจากครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=4.15$, S.D. =0.76)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กับ การบริหารจัดการศึกษา รับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product correlation coefficient) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กับ การบริหารจัดการศึกษา รับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 โดยภาพรวม

ความสามารถทาง ดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา (X_1)	การบริหารจัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 (M)					
	ด้านการ จัดการเรียน การสอน	ด้านการ พัฒนาครู	ด้านการ บริหาร หลักสูตร	ด้านการรับฟัง เสียงสะท้อน จากครูผู้ป่- ครองนักเรียน และชุมชน	ด้านการบริหาร จัดการทรัพยากร ใหม่ตามลำดับ ความสำคัญ ใหม่	
	(X_2)	(X_3)	(X_4)	(X_5)	(X_6)	(X_{sum})
1. ความสามารถด้าน ความเข้าใจและใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล (X_1)	0.521**	0.608**	0.597**	0.502**	0.615**	0.643**
2. ความสามารถด้าน การควบคุมกำกับ และ การปฏิบัติตามกฎหมาย นโยบายและมาตรฐาน การจัดการด้านดิจิทัล (X_2)	0.604**	0.632**	0.659**	0.615**	0.673**	0.723**
3. ความสามารถด้าน เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อ ยกระดับศักยภาพองค์กร (X_3)	0.559**	0.636**	0.669**	0.597**	0.708**	0.719**
4. ความสามารถด้าน การออกแบบกระบวนการ และการให้บริการ ด้วยระบบดิจิทัลเพื่อการ พัฒนาคุณภาพงาน ภาครัฐ (X_4)	0.617**	0.675**	0.685**	0.623**	0.699**	0.748**
5. ความสามารถด้าน การบริหารกลยุทธ์ตาม แผน ปฏิบัติการประจำปี (X_5)	0.649**	0.669**	0.681**	0.618**	0.722**	0.756**
6. ความสามารถด้าน ผู้นำดิจิทัล (X_6)	0.591**	0.657**	0.644**	0.569**	0.681**	0.851**
7. ความสามารถด้าน การขับเคลื่อนการ เปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัล (X_7)	0.591**	0.691**	0.702**	0.617**	0.735**	0.867**
(X_{sum})	0.647**	0.715**	0.726**	0.648**	0.756**	0.791**

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูงทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 ($r=.791$, $p < .01$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยความสามารถด้านการควบคุมกำกับและการปฏิบัติตามกฎหมาย นโยบายและมาตรฐานการจัดการด้านดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการมากขึ้น ทั้งยังมีข้อกฎหมาย นโยบาย มาตรฐานการจัดการดิจิทัลและกฎเกณฑ์บังคับที่ต้องปฏิบัติตาม ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการควบคุมกำกับและการปฏิบัติให้เป็นไปตามสิ่งที่กำหนดไว้ มีจรรยาบรรณทางเทคโนโลยีดิจิทัลและนำหลักธรรมภิบาลมาใช้ในการทำงานด้านดิจิทัล ทั้งยังมีการวางแผนจัดการข้อมูลสารสนเทศให้ปลอดภัยก่อนการเผยแพร่ในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ CASTLE (2009) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการศึกษาหาความรู้เรื่องกฎหมายและจรรยาบรรณ กระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้เกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูลที่เหมาะสม คำนึงถึงความเป็นส่วนตัว ความปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศและทรัพย์สินทางปัญญา มีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลอย่างถูกต้อง ส่งเสริมและบังคับใช้มาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัย สนับสนุนและสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยในการปฏิบัติงานเทคโนโลยีในสถานศึกษา

ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูที่อยู่ในช่วงวัยที่มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลค่อนข้างแพร่หลาย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถทักษะด้านดิจิทัลของตนเองมากขึ้น ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อยกระดับศักยภาพการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยในกระบวนการทำงานและการให้บริการขององค์กรให้มีคุณภาพมากขึ้น ทั้งยังต้องมีการเรียนรู้ในเรื่องของทักษะด้านดิจิทัลมากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ เสาวณีย์ อยู่ดีรัมย์ (2560) กล่าวว่า การบริหารงานสมัยก่อนจะเป็นไปตามระเบียบแบบแผน มีการปรับเปลี่ยนนโยบายที่ล่าช้า ปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ดังนั้นสิ่งที่ผู้นำในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงจำเป็นต้องมี คือ ภาวะผู้นำดิจิทัล ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในองค์กรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดมีความเหมาะสมกับองค์กร ปรับกระบวนการคิดวางแผนกลยุทธ์ ปรับแผนผังองค์กรและบุคลากรเพื่อให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัลที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และสอดคล้องกับ ศิริยุพา รุ่งเรืองสุข (2561) กล่าวว่า ผู้นำในโลกปัจจุบันต้องมีความคล่องแคล่วในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาปรับปรุง

การทำงานให้ได้ผลภาพรวดเร็วและดีขึ้น ใช้เทคโนโลยีให้ถูกต้องกับกลุ่มเป้าหมายและกาลเทศะ เทคโนโลยีจะกลายเป็นเครื่องมือที่ส่งเสริมภาวะผู้นำให้มีประสิทธิภาพโดดเด่นในการทำงานในองค์กรและสังคมกว้างอย่างไม่มีขีดจำกัด

ความสามารถด้านการออกแบบกระบวนการและการให้บริการด้วยระบบดิจิทัลเพื่อการพัฒนาคุณภาพงานภาครัฐ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้เนื่องจาก สถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 มีมาตรการในด้านการรักษาระยะห่างทางสังคม ดังนั้นการสื่อสารและสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่นทำได้ยากขึ้นกว่าปกติ รวมถึงการปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างบุคคลในการออกแบบกระบวนการและการให้บริการเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมทางเทคโนโลยี ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรมีทักษะในการสื่อสาร สร้างสัมพันธ์อันดีกับครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน เพื่อสร้างเครือข่ายนวัตกรรมบริการและการทำงานร่วมกันอำนวยความสะดวกสบายแก่ผู้รับบริการ มีความรวดเร็ว และลดข้อผิดพลาดในการบริหารงาน โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมายกระดับคุณภาพงานบริการให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2560) กล่าวว่า ผู้นำด้านดิจิทัล คือ ผู้บริหารระดับสูงของภาครัฐที่มีความเป็นผู้นำในการนำทักษะด้านดิจิทัลไปใช้ พร้อมทั้งยังส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรนำศักยภาพและทักษะด้านดิจิทัลมาใช้พัฒนาองค์กรให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงนโยบายในหน่วยงาน และสอดคล้องกับ ชัยศักดิ์ ศุภระกาญจน์ (2560) กล่าวว่า ผู้นำในยุคเทคโนโลยีจะต้องมีคุณลักษณะทางความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น มีทักษะในการสื่อสาร สร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่น เป็นตัวอย่างที่ดีกับสังคม ใช้ความคิดสร้างสรรค์สร้างนวัตกรรมวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการวิจัยต่าง ๆ ซึ่งต้องอาศัยการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างบุคคลและระหว่างองค์กร

2. การบริหารจัดการศึกษา รับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านทุกด้านเช่นกัน โดยด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจาก งานวิชาการและการจัดการเรียนการสอนเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก เนื่องจากในสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้ตอบสนองต่อบริบทของความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิมล มธูรส (2564) กล่าวว่า การจัดการศึกษาเพื่อให้ตอบโจทย์กับการเปลี่ยนแปลง มีการวางแผนปรับปรุงการจัดการศึกษาอย่างชาญฉลาด เตรียมความพร้อมในการเรียนการสอนออนไลน์ นำเทคโนโลยีมาใช้จัดการเรียนการสอน ออกแบบหลักสูตรโดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน ครูและผู้บริหารต้องปรับบทบาทในการสอน การบริหาร การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ และการประเมินผลในมิติใหม่ ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาบนฐานความ

ปกติใหม่ต้องปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์และบริบทของเวลาที่เกิดขึ้น ใช้ความสามารถที่มี และหลักการบริหารมาปรับใช้กับสถานการณ์เพื่อไปสู่ความสำเร็จได้อย่างสมบูรณ์

ด้านการพัฒนาครู เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา ทั้งนี้อาจเนื่องจากเทคโนโลยี เข้ามามีบทบาทมากขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพัฒนาครู ให้มีความรู้และทักษะเทคโนโลยีดิจิทัลด้านการใช้เครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน ในรูปแบบออนไลน์และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด อีกทั้งยังเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้ค้นพบ ศักยภาพของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับคิตา ประสานสุข (2562) เรื่อง การบริหารจัดการศึกษา ผ่านโปรแกรม Google Meet เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โควิด-19 (COVID-19) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการบริหารจัดการศึกษาที่ สอดคล้องกับแนวทางในการบริหารจัดการศึกษา พัฒนาความสามารถทางดิจิทัลในการใช้ เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่อย่างสร้างสรรค์และเกิดประโยชน์สูงสุด ส่งเสริมประชาสัมพันธ์กิจกรรมสู่ชุมชน มีการบริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ และ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ แลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อพัฒนา ศักยภาพของผู้เรียนและทักษะการบริหารจัดการองค์กร เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่าง บุคลากร ชุมชน และผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและพัฒนาสถานศึกษาให้มี ความทันสมัยและมีประสิทธิภาพบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา

ด้านการรับฟังเสียงสะท้อนจากครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน เป็นด้านที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาภายใต้ การรับนโยบายและมาตรการความปลอดภัยจากหน่วยงานต้นสังกัดและศูนย์บริหาร สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.จังหวัด) ทำให้มีกรอบ แนวทางที่ต้องปฏิบัติตาม และการตัดสินใจต้องคำนึงถึงนโยบายด้านความปลอดภัยของ นักเรียน ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการบริหารงาน ดังนั้นการกำหนดนโยบายและวางแผน บริกรหาหรือร่วมกันจึงทำได้น้อย ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการติดตาม สถานการณ์และรับฟังเสียงสะท้อน ข้อเสนอแนะ และเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนมีส่วนร่วมและตัดสินใจในการกำหนดนโยบายและวางแผนการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความมั่นใจและเสริมกำลังใจแก่ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนให้ สามารถปรับตัวเข้ากับการจัดการศึกษายุคความปกติใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับ Unesco (2020) กล่าวว่า สิ่งที่จะช่วยให้สถานศึกษาและครูประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้รับความ ปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 คือ 1) รับฟังเสียงของครูในการกำหนดนโยบายและแผนการ 2) สร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยในสถานศึกษา 3) ให้ความสำคัญกับสภาพจิตใจ สังคม อารมณ์ของครู นักเรียน สนับสนุนทรัพยากรที่เพียงพอในการจัดการเรียนการสอน มีการนิเทศ ติดตามและประเมินสถานการณ์ ปรับแผนการบริหารงานให้มีคุณภาพ และ สอดคล้องกับ กรรณิการ์ แก้วประสิทธิ์ (2564) เรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อความ

ร่วมมือของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนบนฐานวิถีชีวิตใหม่ของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พบว่า การบริหารงานวิชาการที่สามารถสร้างความร่วมมือจากผู้ปกครอง ส่งผลให้
การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่บ้าน
จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครองในการดำเนินการ โดยใช้
หลักการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนบนวิถีใหม่

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับ
การบริหารจัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 พบว่า ความสามารถทางดิจิทัล
ของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวก กับการบริหารจัดการศึกษารับความปกติ
ใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ความสามารถด้านการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัล
มีความสัมพันธ์ในการบริหารจัดการศึกษาในสถานการณ์โควิด-19 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็น
ผู้นำในการพัฒนาหลักสูตร ปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เท่าทันต่อ
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุคความปกติใหม่ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญ
กับการพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษา มีการวางแผนเลือกใช้ทรัพยากรที่เหมาะสม
จัดลำดับความสำคัญในการบริหารงาน พร้อมทั้งยังมีการผลักดัน สนับสนุนพัฒนาครูให้มี
ศักยภาพและนำทักษะเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา
เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างชาญฉลาด มีการเตรียมความพร้อมใน
การเรียนการสอนออนไลน์สู่การเป็นสถานศึกษาดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2560) อธิบายว่า ความสามารถเป็นองค์ประกอบหลัก
ของทักษะด้านดิจิทัลที่ขับเคลื่อนและบริหารองค์กรไปสู่องค์กรดิจิทัล

ความสามารถด้านความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีความสัมพันธ์ต่ำสุด กับ
ด้านการรับฟังเสียงสะท้อนจากครู ผู้ปกครอง นักเรียนและชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้อง
มีความเข้าใจ สามารถเข้าถึงการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมดิจิทัลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา
มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว ผู้บริหารจึง
ต้องเป็นต้นแบบที่ดีในการทำงาน โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรดิจิทัลในการจัดการศึกษา
ให้กับผู้เรียนอย่างคุ้มค่า สร้างแรงจูงใจ ให้กำลังแก่บุคลากรภายในองค์กร รับฟังเสียงสะท้อน
ของครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน เพื่อหารือและวางแผนในการกำหนดนโยบายร่วมกัน
ในทุกภาคส่วน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย สอดคล้องกับ ทินกร บัซชู (2562)
เรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีศักยภาพ
ในการกระตุ้นและสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของเทคโนโลยีดิจิทัล ผลักดันให้เกิด
การปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานและการจัดการเรียนการสอน เพื่อยกระดับคุณภาพ
การบริหารจัดการสู่การเป็นสถานศึกษาดิจิทัล และยังสอดคล้องกับ ภมรรรณ แปนทอง

(2561) เรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้แบบดิจิทัล ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมส่วนบุคคลที่สร้างแรงจูงใจในการทำงาน ทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อีกทั้งยัง สอดคล้องกับ พัชราภรณ์ ดวงชื่น (2563) เรื่อง การบริหารจัดการศึกษาับความปกติใหม่ หลังวิกฤตโควิด-19 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับ ความปกติใหม่ โดยเตรียมความพร้อมในการสอนออนไลน์ ออกแบบหลักสูตร บริหารจัดการ สถานศึกษาและครูให้ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ มีการหารือและวางแผน ร่วมกันในทุกภาคส่วน

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารจัดการศึกษา ับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 อยู่ในระดับมาก และในขณะเดียวกันความสามารถทาง ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง กับการบริหาร จัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนั้น การจะขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในด้านการบริหารจัดการศึกษาในยุคความปกติใหม่ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาความสามารถทางดิจิทัลให้สูงขึ้น จะทำให้การบริหาร จัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งมีความสำคัญในการพัฒนาความสามารถทางดิจิทัลและการบริหารจัดการสถานศึกษา ในยุคความปกติให้มีการเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นสถานศึกษาดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ไปพร้อม ๆ กันได้

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ แก้วประสิทธิ์. (2564). *การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อความร่วมมือของ ผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนบนฐานวิถีชีวิตใหม่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*, น. 1011-1025. *การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14 “Global Goals, Local Action: Looking Bank and Moving Forward 2021”*.
- ชัยศักดิ์ ศุภระกาญจน์. (2560). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การในยุคไทยแลนด์ 4.0*. สืบค้น เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม, 2564, จาก <https://express.adobe.com/page/YLGxuPO3qkdtE/>

- ทินกร บัวชู. (2562). *ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา*. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- พัชรารณณ์ ดวงชื่น. (2563). *การบริหารจัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
- ภมรวรรณ แป้นทอง. (2561). *สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้แบบดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2*. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ภูมิศรัณย์ ทองเลี่ยมนาค. (2564). *สำรวจผลกระทบ COVID-19 จุดเปลี่ยนครั้งสำคัญของการศึกษาโลก*. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 กันยายน, 2564, จาก <https://www.eef.or.th/article1-02-01-211/>
- ศิตา ประสานสุข. (2562). *การบริหารจัดการศึกษา ผ่านโปรแกรม Google Meet เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 19 (COVID-19)*, น. 1132-1141. *การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14 “Global Goals, Local Action: Looking Back and Moving Forward 2021”*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพมหานคร.
- ศิริยุพา รุ่งเรืองสุข. (2561). *เทคโนโลยีส่งเสริมภาวะผู้นำ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม, 2564, จาก <https://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/119074>
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2560). *ทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ เพื่อการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล*. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 กันยายน, 2564, จาก https://www.ocsc.go.th/Digital_Learning_Sources
- สุวิมล มธุรส. (2564). *การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค NEW NORMAL COVID-19*. กรุงเทพฯ: สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์.
- เสาวณีย์ อยู่ศิริมัย. (2560). *ภาวะผู้นำในการบริหารองค์กรดิจิทัล: กรณีศึกษา องค์กรไอที และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับไอทีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เสาวลักษณ์ กิตติประภัสร์ และคณะ. (2563). *ผลกระทบทางสังคมจากการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และวิกฤตเศรษฐกิจ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม, 2564, จาก http://phuket.dop.go.th/download/knowledge/th1611129513-133_0.pdf
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2559). *การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล (School Management in Digital Era)*. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 กันยายน, 2564, จาก <https://www.trueplookpanya.com/knowledge/content/52232/-edu-t2s1-t2-t2s3>